

Energetická bezpečnost v ČR ve světle lednové “plynové krize”

31. března 2009

Tisková konference

Obsah

- Cíle výzkumu a metodika
- Hlavní zjištění
- Detailní analýza
  - Zahraničně-politické souvislosti energetické bezpečnosti ČR
  - Plyn jako energetický zdroj
  - Kroky k úsporám energie
- Kontakty

Cíle výzkumu a metodika

Cíle výzkumu a metodika

Cíle výzkumu

Cílem výzkumu bylo prozkoumat, jak je veřejnost (firemní i obecná) informována o lednové „plynové krizi“, jak vnímá existující rámec energetické politiky ČR a EU, do jaké míry vnímá zemní plyn jako rizikový zdroj energie.

Cílem následné studie je interpretovat výsledky výzkumu a publikovat doporučení pro další postup vlády na národní a evropské úrovni.

Metodika – kvantitativní výzkum

- Factum Omnibus (27.2. – 4.3. 2009)
- Factum ŽivnoBUS (27.2. – 4.3. 2009)
- Telefonické šetření CATI (25.2. – 6.3. 2009)

Cílové skupiny

- obyvatelé ČR ve věku od 15 let (Factum Omnibus)
- živnostníci ČR (Factum ŽivnoBUS)
- zástupci (top) managementu firem (CATI)

Hlavní zjištění

Hlavní zjištění

Zahraničně-politické souvislosti energetické bezpečnosti ČR

- Většina respondentů ze všech segmentů **nesouhlasí se zvyšováním podílu plynu na celkové energetické spotřebě a růstu závislosti na jeho dodávkách.**
- Polovina populace a většina živnostníků a dvě třetiny firem: **Rusko ani Ukrajina nejsou spolehliví dodavatelé.**
- **Spolehlivost dodávek** dle české populace, živnostníků i firem:
  - ➔ **plyn a ropa** jsou vnímány jako **nespolehlivé zdroje** v porovnání s domácími zdroji u všech cílových skupin
- **Klimaticko-energetický balíček EU:**
  - Dle poloviny české populace i živnostníků **snižuje závislost** na dodávkách surovin ze zahraničí.
  - Dle většiny dotázaných firem **závislost ČR** na dodávkách surovin ze zahraničí **nesnižuje.**
- **Celoevropské řešení energetické bezpečnosti** existuje pro většinu populace a živnostníků.

versus

Dvě třetiny firem: **energetická politika je na zodpovědnosti národních vlád.**

- „...ruka na kohoutku plynovodu...bude považována za nebezpečnější, než...na odpalovacím zařízení...“
  - S výrokem souhlasí přesně polovina české populace i firem. Živnostníci tento názor přijímají ještě více.

Hlavní zjištění

Plyn jako energetický zdroj

- **Zvyšování využívání plynu pro výrobu tepla?**
  - ➔ Populace, živnostníci a **hlavně firmy nesouhlasí.**

- **Zvyšovat využívání zemního plynu pro výrobu elektrické energie?**
  - ➔ Téměř **polovina** respondentů ve všech třech sledovaných segmentech zvyšování **neschvaluje.**
  - ➔ Dvě pětiny firem **plyn** připouští pouze v roli doplňkového zdroje.
    - Zvyšování spotřeby plynu pro výrobu elektřiny **většina ve všech** třech segmentech akceptuje pouze, **nebudou-li z Ruska.**
      - **Třetina příslušné české populace** připouští také možnost dodávek plynu **z Ruska.**

Pojištění proti přerušení dodávek plynu i za cenu vyšších finančních nákladů

- ➔ **je důležité** pro polovinu populace, živnostníků i firem.

Hlavní zjištění

Kroky k úsporám energie

- **Výrazná většina českých obyvatel nešetří elektrickou energií.**
  - ➔ Pokud tak činí, jedná se nejčastěji o:
    - výměny oken
    - pořízování úsporných žárovek
    - omezení vytápění
    - zateplením domu
- **Elektrinou nešetří téměř žádný živnostník.**
- Jako zdaleka **nejšetrnější v nakládání s energií se** v tomto srovnání **projevily české firmy,** které především investují do zateplení a snaží se neplýtvat.

Detailní analýza

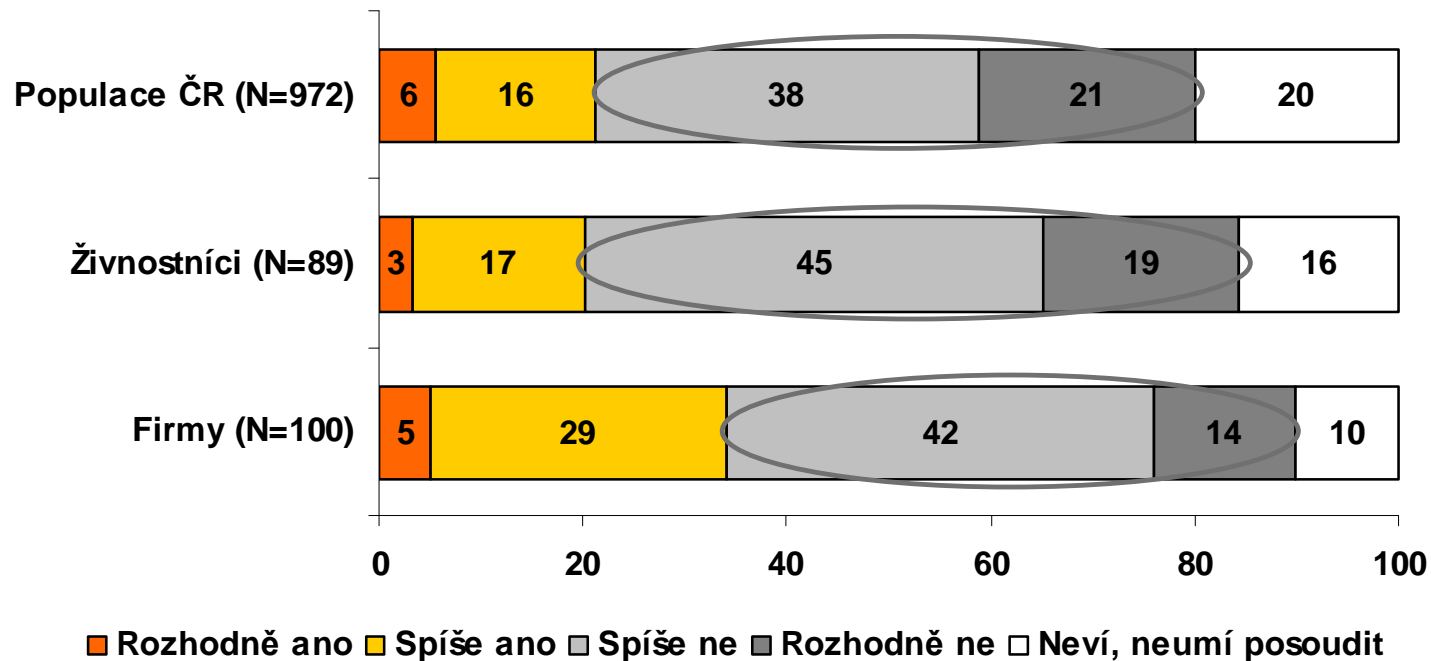
Zahraničně-politické souvislosti energetické bezpečnosti ČR

Zahraničně-politické souvislosti energetické bezpečnosti ČR

Má se zvyšovat podíl plynu na energetické spotřebě, tedy závislost ČR na jeho dovozu?

Má ČR zvyšovat dovoz plynu, a tím i závislost na jeho dodávkách?

(údaje v %)

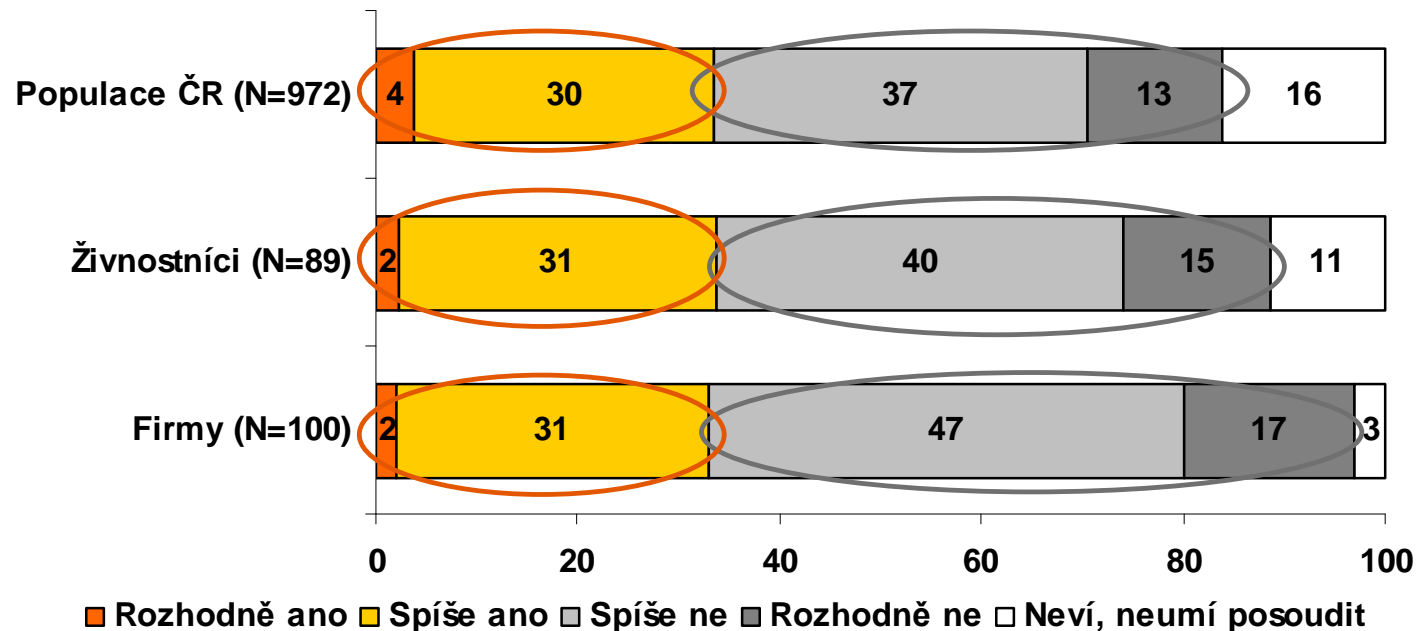
- **Většina** české populace, živnostníků i firem **se zvyšováním podílu plynu na celkové energetické spotřebě a tedy i závislosti republiky na jeho dodávkách nesouhlasí.**
- Nicméně třetina firem zastává opačné stanovisko.
- Otázku neumí posoudit pětina populace, 16 % živnostníků a desetina firem.

Zahraničně-politické souvislosti energetické bezpečnosti ČR

Rusko a Ukrajina jako spolehliví dodavatelé zemního plynu?

Dostojí Rusko a Ukrajina svým závazkům ohledně dodávek plynu do ČR?

(údaje v %)

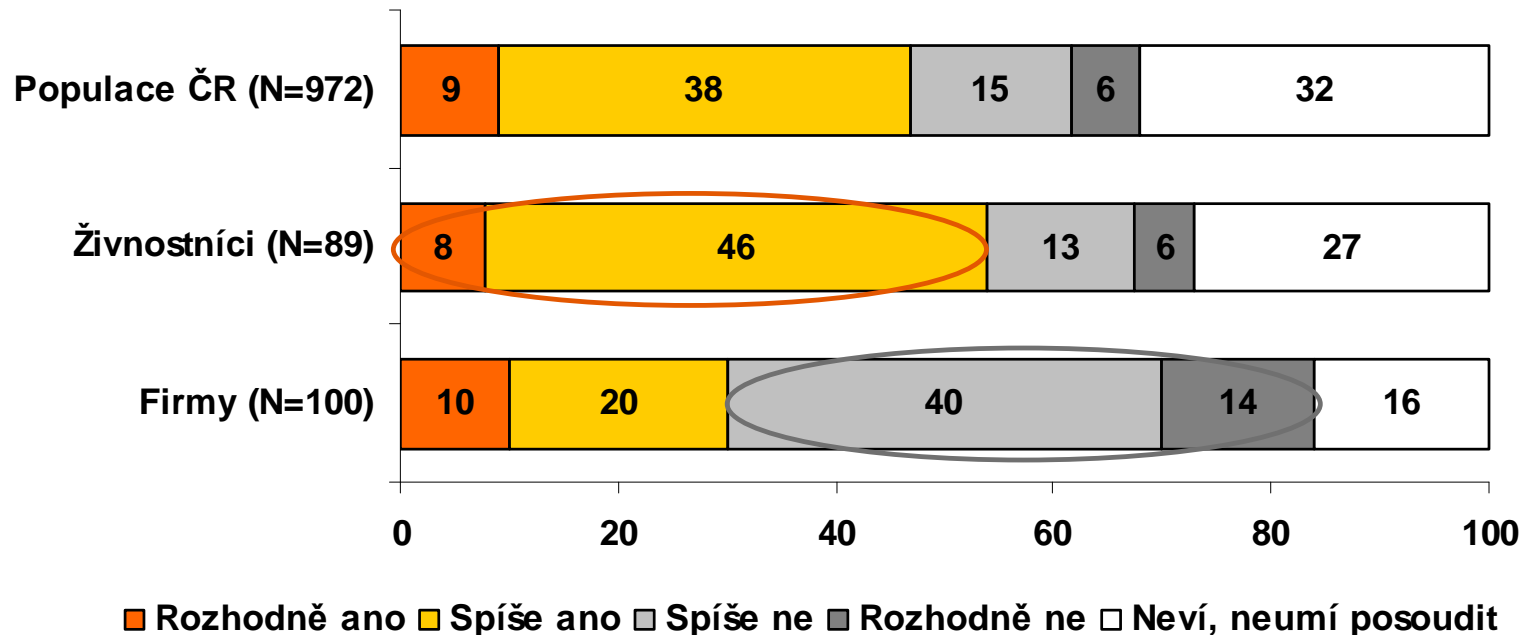

- Polovina populace, 55 % živnostníků a dvě třetiny firem se domnívá, že **Rusko a Ukrajina jako dodavatelé plynu svým závazkům nedostojí**.
- Na druhé straně je patrné, že přibližně třetina všech tří sledovaných segmentů těmto dvěma dodavatelským státům věří.
- Část české populace a živnostníků neumí tuto otázku posoudit.

Zahraničně-politické souvislosti energetické bezpečnosti ČR

Klimaticko-energetický balíček EU jako nástroj snížení závislosti ČR na dodávkách?

Snižuje klimaticko-energetický balíček EU závislost ČR na dodávkách surovin ze zahraničí?
(údaje v %)

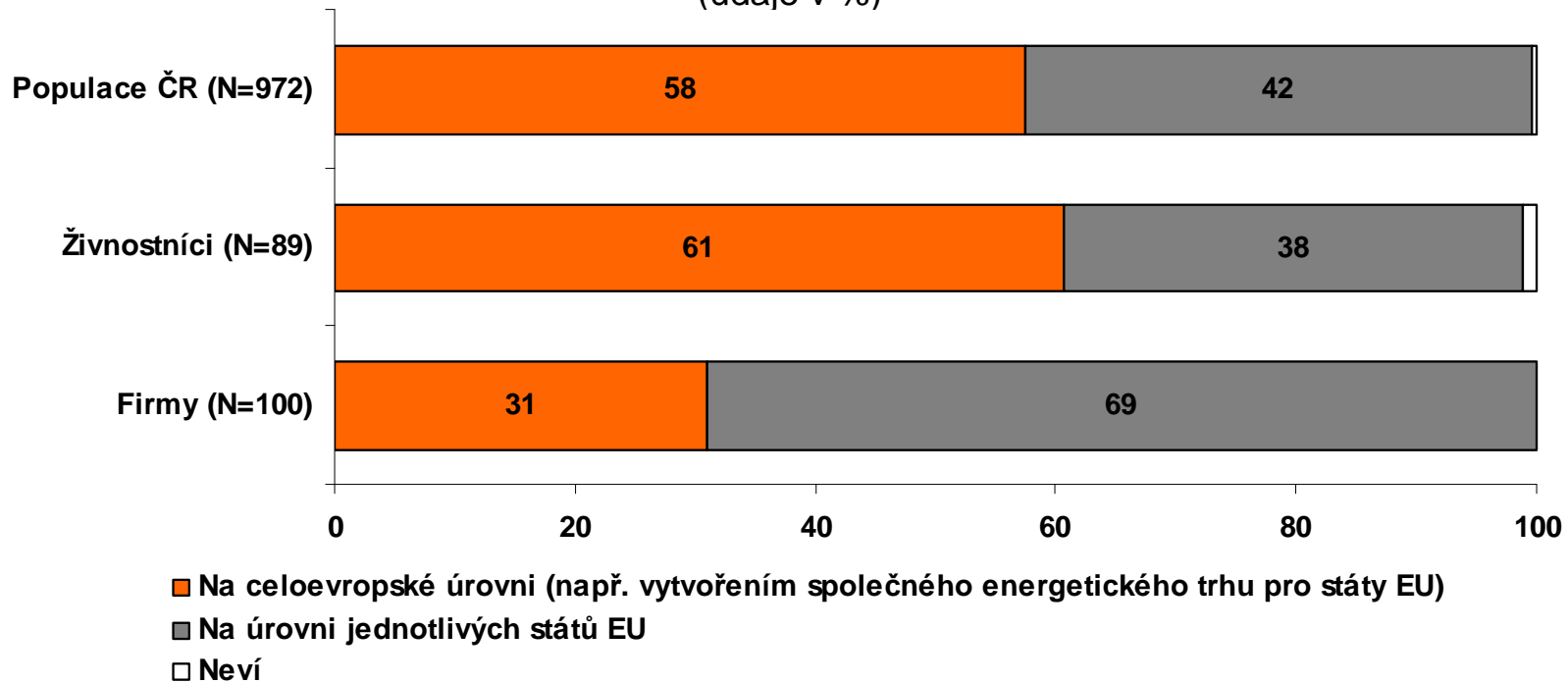
- Klimaticko-energetický balíček EU snižuje závislost ČR na dodávkách surovin ze zahraničí dle více než poloviny živnostníků.
- S tímto postojem souhlasí i téměř polovina populace.
- Dotázané firmy tento názor spíše (40 %) nebo rozhodně (14 %) nesdílí.

Zahraničně-politické souvislosti energetické bezpečnosti ČR

Koncepce energetické politiky na úrovni státu, nebo EU?

EU zatím nemá zpracovanou společnou energetickou politiku. Myslíte si, že je lepší řešit energetickou bezpečnost...

(údaje v %)

- Většina **populace** a **živnostníků** se domnívá, že **existuje celoevropské řešení energetické bezpečnosti**.
- S tímto stanoviskem ale nesouhlasí většina **firem** a přes dvě třetiny z nich si myslí, že **energetická politika je na zodpovědnosti národních vlád**.

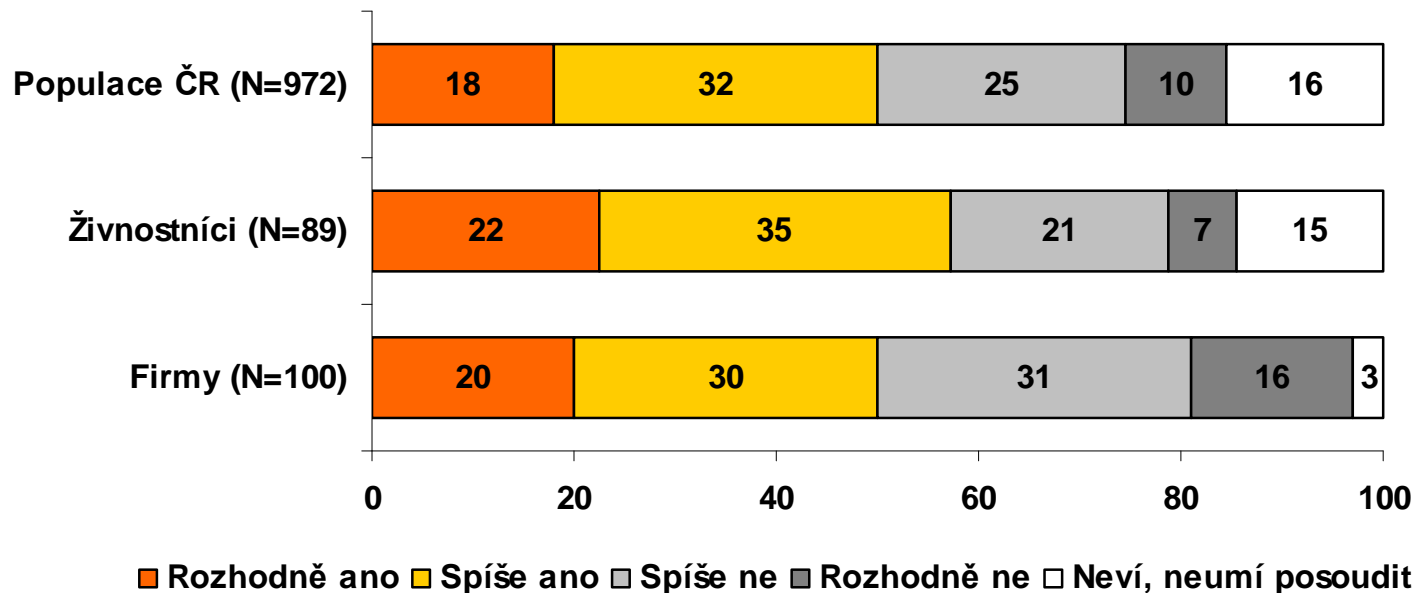
Zahraničně-politické souvislosti energetické bezpečnosti ČR

Ruka na kohoutku plynovodu nebezpečnější než balistické střely..?

Nedávno jeden z novinářů řekl:

„Ruka na kohoutu plynovodu – nejenom ruském – bude už teď snad konečně považována za nebezpečnější, než ruka na odpalovacím zařízení balistické střely“

Souhlasíte s jeho názorem? (údaje v %)

- Po plynové krizi z ledna letošního roku **souhlasí** s názorem novináře přesně **polovina české populace i firem**.
- Mezi **živnostníky** je tento **názor rozšířen ještě více**.
- Otázku neumí posoudit 15 % živnostníků a 16 % populace.

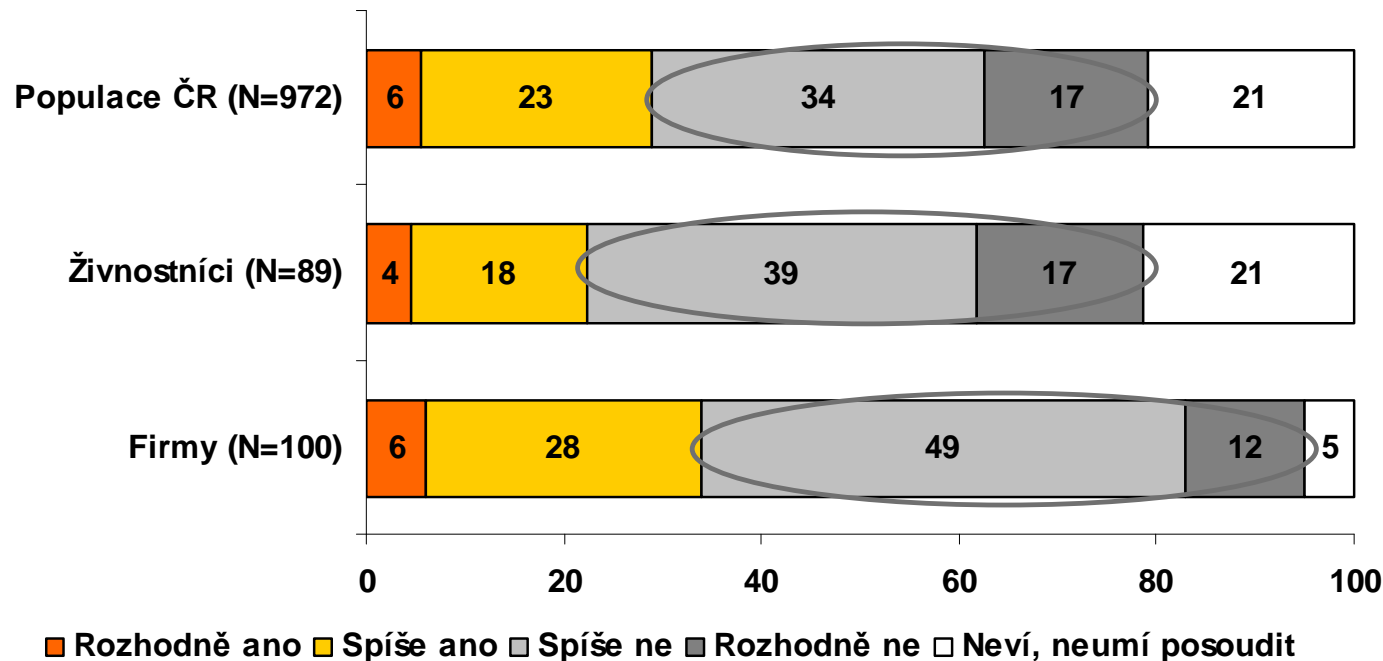

Plyn jako energetický zdroj

Plyn jako zdroj pro výrobu tepla

Má se u nás zvyšovat využívání zemního plynu pro výrobu tepla?

(údaje v %)

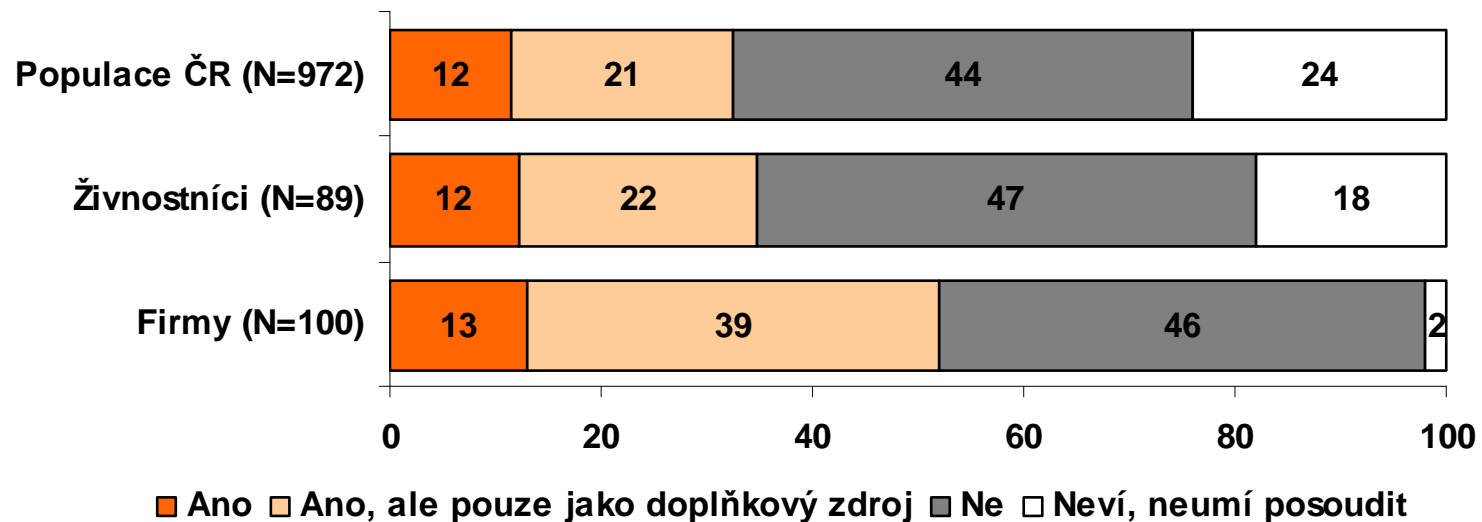
- Většina respondentů s tím, že by se mělo zvyšovat využívání zemního plynu pro výrobu tepla, nesouhlasí.
- Spíše nebo rozhodně nesouhlasně se k tomuto výroku staví především **zástupci firem** (61 %). Využívání plynu za zmíněným účelem dále neschvaluje více než polovina živnostníků i české populace. Více než pětina populace a živnostníků se k otázce nevyjádřila.

Plyn jako energetický zdroj

Plyn k výrobě elektrické energie

Má se u nás zvyšovat využívání zemního plynu pro výrobu elektrické energie?

(údaje v %)

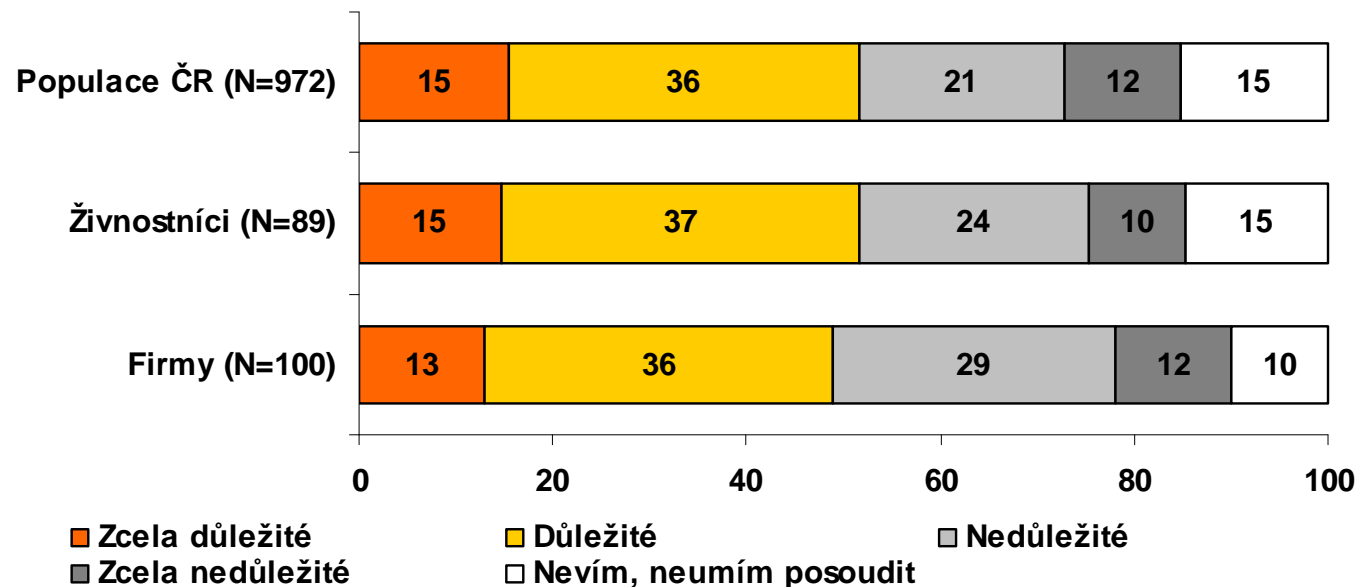
- Zvyšování využívání zemního plynu pro výrobu elektrické energie neschvaluje téměř polovina respondentů ve všech třech sledovaných segmentech.
- Plyn připouští pro výrobu elektrické energie, ale pouze jako doplňkový zdroj častěji oslovené firmy (39 %) a dále přibližně pětina populace a živnostníků.
- Pro zvyšování podílu plynu jako zdroje pro výrobu elektrické energie hlasuje téměř stejný podíl populace, živnostníků a firem (12, resp. 13 %). K otázce se neumí nebo nechce vyjádřit téměř čtvrtina české populace a pětina živnostníků.

Plyn jako energetický zdroj

Důležitost pojistit se proti přerušení dodávek plynu

Do jaké míry je pro Vás důležité mít možnost pojistit se proti případu přerušení dodávek plynu i za cenu vyšších finančních nákladů?

(údaje v %)

- Míra důležitosti pojistit se proti přerušení dodávek plynu i za cenu vyšších finančních nákladů je vnímána ve všech třech segmentech přibližně stejně. Polovina populace, živnostníků a firem pojištění proti přerušení dodávek považuje více či méně za důležité.
- Mít možnost pojistit se proti přerušení dodávek se jako **nejméně důležité** jeví **firmám** (41 %).
- Otázku neumí posoudit 10 – 15 % respondentů.

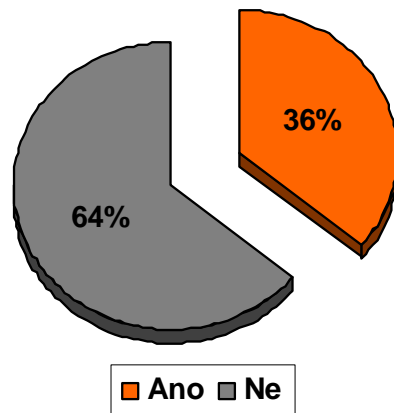
Kroky k úsporám energie

Kroky k úsporám energie

Úspora energie – populace ČR

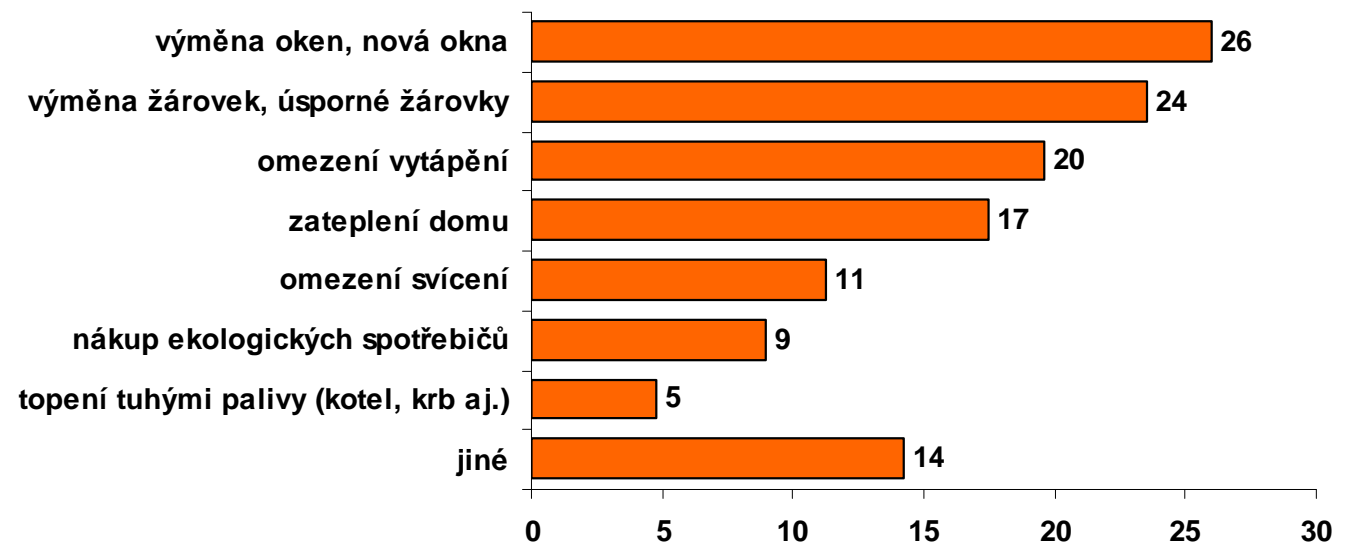
Podnikli jste kroky k úspoře energie?

Populace ČR (N=972)

- To, že podniká **konkrétní kroky k úspoře elektrické energie**, deklaruje pouze **třetina obyvatel ČR**.
- Do zbývajících dvou třetin těch, kteří přiznali, že elektřinou nešetří, patří zejména osoby se základním vzděláním (67 %).

Jaké to byly kroky? Populace ČR (N=348, údaje v %)

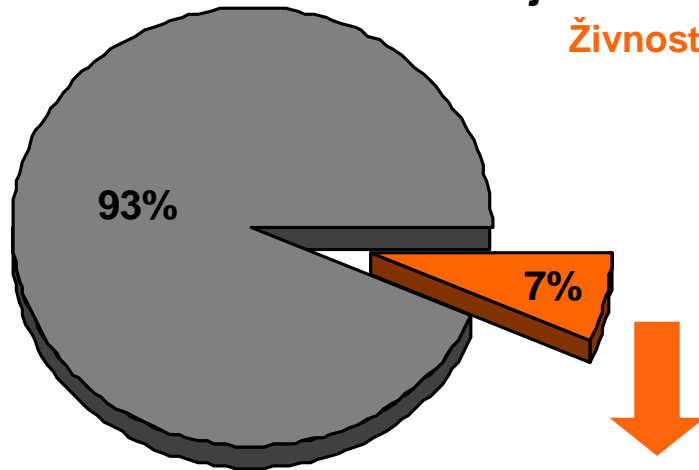

Kroky k úsporám energie

Úspora energie – živnostníci

Podnikli jste kroky k úspoře energie?

Živnostníci (N=89)

- Elektřinou dle svého vyjádření šetří pouze zlomek živnostníků (7 %).

Pokud ano, jaké to byly kroky? *

Živnostníci (N=6, údaje v počtech) - možno více odpovědí

	zateplení domu	omezení vytápění	výměna oken	výměna žárovek	omezení svícení	neví
Počet odpovědí	2	2	1	1	1	1

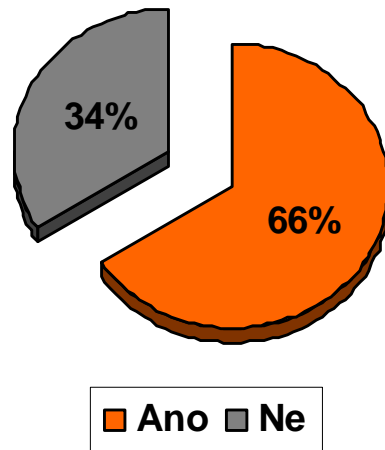
* Nízký počet odpovědí neposkytuje validní výsledky

Kroky k úsporám energie

Úspora energie – firmy

Podnikli jste kroky k úspoře energie?

Firmy (N=100)

- Jako **nejšetrnější** v nakládání s energií se projeví české **firmy**. Dvě třetiny na otázku odpověděly kladně (66 %).

Jaké to byly kroky?

Firmy (N=66, údaje v %)

Děkujeme za pozornost

Kontakty

Prague Security Studies Institute

Pohořelec 6
118 00 Praha 1
Tel: 233 355 735
pssi@pssi.cz
www.pssi.cz

Factum Invenio

Těšnov 5
110 00 Praha 1
Tel: 224 805 662
Info@factum.cz
www.factum.cz